

Vind de oorzaak van verwerpen

Een protocollaire aanpak van **verw**

Verwerpersproblemen bij melkvee

Omdat verwerpen voor rundveebedrijven een lastig en kostbaar bedrijfsprobleem kan zijn, heeft de GD met financiering van de Zuivel een verwerpersprotocol ontwikkeld. Het is vooral geschikt voor bedrijven waar te veel dieren verwerpen door andere dan de bekendste infectieuze oorzaken.

Als op een melkveebedrijf in korte tijd meerdere dieren verwerpen, of wanneer het percentage abortus langere tijd aan de hoge kant is (meer dan 3 procent van de runderen verwerpt in een jaar), is het belangrijk te weten wat hiervan de oorzaak is en wat u hieraan kunt doen.

Belangrijkste oorzaken uitsluiten

Voor iedere verwerper (meer dan drie weken te vroeg gekalfd) is het wettelijk verplicht om bloed te laten tappen van het moederdier voor onderzoek op brucellose. De dierenartskosten voor visite, bloedtappen en onderzoek worden door de overheid vergoed en dus niet bij u in rekening gebracht. Bij deelname aan de GD-programma's voor IBR, leptospirose, Neospora en/of Salmonella wordt het bloedmonster zonder extra kosten automatisch ook onderzocht op de ziekte waarop het programma betrekking heeft. Het is vaak een eerste stap om in elk geval deze infecties, maar ook BVD, als oorzaak te onderzoeken. Een andere belangrijke stap in de diagnostiek is sectie van de verworpen vrucht, indien mogelijk met nageboorte.

inzet protocol

Als na het uitvoeren van deze onderzoeken geen infectie als oorzaak aangewezen kan worden voor het probleem, is het verwerpersprotocol een goed hulpmiddel om te zoeken naar andere mogelijke oorzaken. Het is zinvol om samen met uw dierenarts de bedrijfsvoering na te lopen aan de hand van het protocol. Met behulp van vragen en informatie zoekt u naar risicofactoren die (mede) oorzaak kunnen zijn van de heersende problematiek. Op basis van de gevonden risicofactoren die het probleem mogelijk veroorzaken, kunt u besluiten om aanvullend onderzoek te doen of om maatregelen te nemen. Wat deze maatregelen moeten zijn, hangt

uiteeraard af van de gevonden risicofactor. Op de website van de GD is niet alleen het verwerpersprotocol voor u beschikbaar, er zijn ook plannen van aanpak gemaakt voor verschillende risicofactoren die tijdens bedrijfsbezoeken op verwerpersbedrijven herhaaldelijk naar voren kwamen.

Het protocol is te vinden op www.gddiergezondheid.nl/diergezondheid/management/Verwerpersprobleem. Ook na het gebruik van het protocol is het helaas niet zo dat in alle gevallen een oorzaak kan worden gevonden. Wel kunt u, door structureel de bedrijfsvoering na te lopen, de kans verkleinen dat u een oorzaak over het hoofd ziet.

Geen invuloefening

Caroline Huetink, rundveedierenarts bij Dierenkliniek 't Leijdal in Chaam:

“Vorig jaar belde ik met de Veekijker omdat ik op een bedrijf was met een aantal verwerpers. De GD heeft me toen gevraagd om het verwerpersprotocol te testen. Later heb ik het nog eens gebruikt op een ander bedrijf, dat ik wekelijks bezoek en dus heel goed ken. Juist dan is het een valkuil om bepaalde dingen over het hoofd te zien. Soms ben je geneigd om lukraak mogelijke oorzaken op te noemen, maar met het protocol ga je heel systematisch aan de gang.”

Checklist

“Het bedrijf had een aantal verwerpers en in de bloedjes was geen oorzaak te vinden. Het protocol gebruikten we als checklist. Het is behoorlijk uitgebreid en er stonden ook dingen bij waar we zo snel niet aan hadden gedacht, zoals over voeding. Een directe oorzaak hebben we niet gevonden, maar in dit geval was het goed om bepaalde oorzaken uit te sluiten. Het probleem heeft zich in ieder geval niet meer voorgedaan.”

Heleboel oorzaken

“Veehouders denken bij verwerpen vaak meteen aan Neospora of toxines in het voer, maar er zijn een heleboel dingen

die verwerpen kunnen veroorzaken. Zo realiseerde ik me door het protocol dat koeien ook vanuit een gewrichtsontsteking kunnen verwerpen. Op het eerste bedrijf waren inderdaad drie verwerpers met dikke hakken. Dat werd ook bevestigd met pathologisch onderzoek: bij twee van deze gevallen werd de bacterie pyogenes (een veel voorkomende veroorzaker van gewrichtsontsteking) gevonden in de verworpen vrucht.”

Samen

“Het protocol verbreedt mijn blik, maar ook die van de veehouder. Het is wel belangrijk om het samen te doen, zodat de dierenarts toelichting en context kan geven, dan werkt het het beste en kan er een goed advies uit voortvloeien. Het is daarnaast geen invuloefening, maar ook een handvat om de verwerpersproblematiek eens wat dieper te bespreken met de veehouder.”

